

УДК 342.95

*Подолька Сергій Анатолійович,
кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративного,
фінансового та банківського права
Навчально-наукового інституту права
ім. князя Володимира Великого
Міжрегіональної Академії управління персоналом
gr0@ukr.net*

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

У статті актуалізується проблема структурно-функціонального характеру діяльності з забезпечення ефективної антикорупційної діяльності в органах прокуратури. Підкреслюється особливість суб'єктів протидії корупції в органах прокуратури, яка полягає у неоднозначному підході до їх статусу: органи прокуратури, її співробітники – є одночасно й об'єктами корупційних злочинів і суб'єктами протидії корупції. Пропонуються структурно-функціональні зміни в організації та здійсненні антикорупційної діяльності в органах прокуратури України.

Ключові слова: Генеральна прокуратура, органи прокуратури, протидія корупції, Спеціалізована прокуратура України (САП), Національне антикорупційне бюро України (НАБУ).

Podolyaka S. FEATURES OF FUNCTIONING OF THE SYSTEM OF ABUSE OF CORRUPTION IN UKRAINE PROSECUTORS

The article deals with the problem of the structural and functional nature of the activity to ensure effective anti-corruption activity in the prosecutor's offices. The peculiarity of the subjects of counteraction to corruption in the prosecutor's offices is emphasized, which consists in ambiguous approach to their status: the prosecutor's offices, its employees - are simultaneously objects of corruption crimes and actors of counteraction to corruption. Structural and functional changes in the organization and implementation of anti-corruption activities in the organs of the prosecutor's office of Ukraine are offered.

Key words: General Prosecutor's Office, prosecutors' bodies, counteraction to corruption, Specialized Prosecutor's Office of Ukraine (SAP), National Anti-Corruption Bureau of Ukraine (NABU).

Постановка проблеми. Питання, що стосуються прокурорської дисципліни є надзвичайно актуальними, оскільки безпосередньо пов'язані з авторитетом системи органів прокуратури, іміджем державного органу. На превеликий жаль, ганебні випадки корупції в органах прокуратури України, ще трапляються і значно підривають довіру громадян до державних органів, псують імідж держави. З метою подолання такого ганебного діяння як корупція в Україні, створено ряд державних організаційних структур. Не зважаючи на те, що компетенція та функціональне призначення суб'єктів протидії корупції визначаються на рівні законів, все ж мають місце певні неточності та неузгодженості, що можуть стосуватися повноважень тих чи інших суб'єктів. Особливо це торкається такої сфери, як протидія корупції в органах прокуратури України, суб'єкти якої не лише представлені загальними правоохоронними органами, але й окремі з них, так би мовити, виокремлюються із загальної системи, набувають особливих чи автономних статусів, спеціалізуються саме на тих чи інших видах антикорупційної діяльності. Це стосується не лише автономних підрозділів у межах правоохоронних органів таких як Спеціалізована антикорупційна прокуратура (Далі – САП), чи відповідні спеціалізовані підрозділи у межах Національної поліції України, СБУ тощо, але й створення цілком незалежних органів зі спеціальним статусом таких як НАБУ, НАЗК тощо. Нерідко така розгалужена система суб'єктів протидії корупції, кожен з яких наділений повноваженнями щодо протидії корупції в органах прокуратури України може призводити як до певних конфліктів, так і до неефективної взаємодії між різними відомствами.

У цьому контексті доречно буде згадати нещодавній конфлікт між Національним антикорупційним бюро України та Генеральною прокуратурою України (Далі – ГПУ), який набрав широкого резонансу та активно висвітлювався у ЗМІ України. Такого роду конфлікту неприпустимі, які безумовно призводять до значних репутаційних втрат зі сторони системи прокуратури України та зовнішніми суб'єктами, до повноважень яких входить здійснення протидії корупції, зокрема і в органах прокуратури України. Наведене вказує, що дослідження проблем та напрямів їх подолання у функціонально-організаційній структурі суб'єктів протидії корупції в органах прокуратури України має надзвичайно важливе стратегічне значення для подальшого розвитку системи протидії корупції в Україні.

Випуск 5. 2018

© С.А.Подолька, 2018

Усе вищевикладене ще раз підкреслило актуальність обраної теми та продиктувало необхідність розробки оптимального функціонально-системного механізму протидії корупції в органах прокуратури України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці структури та функцій у системі протидії корупції в Україні та прокуратурі як суб'єкту та об'єкту антикорупційної діяльності присвячено багато напрацювань та публікацій як науково-теоретичного, так і більш практично-прикладного спрямування. Серед науковців, які присвячували свою увагу даній проблематиці, можна назвати таких вчених як О.Л. Горган, Д.Г. Заброда, Є.В. Невмержицький, М.І. Мельник, С.С. Рогульський, О.В. Ткаченко, О.М. Угровецький, С.А. Шалгунова, К.І. Хромова та багатьох інших. Тим не менше, активна діяльність із модернізації та реформування усієї правоохоронної системи, утворення нових суб'єктів у сфері антикорупційної діяльності вказує на те, що науково-практична дискусія не є вичерпаною, а дослідження в наведеній сфері повинні бути продовжені з метою наукового забезпечення інституційного становлення системи протидії корупції, оптимізації функцій антикорупційних суб'єктів, взаємодії між ними, та забезпечення ефективного процесу протидії корупції в органах прокуратури України.

Формулювання цілей статті. Враховуючи актуальність теми та раніше сформульовані положення щодо діяльності суб'єктів протидії корупції в органах прокуратури України, розробити модель оптимізації функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії корупції в органах прокуратури

України та налагодження взаємодії між ними. Тому актуальним є обрання відповідного напряму дослідження та присвячення окресленій проблематиці окрему увагу.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з окресленої проблематики вкрай важливим аспектом у побудові механізму протидії корупції в органах прокуратури України є утвердження стабільної, ефективної функціонально-організаційної структури суб'єктів протидії корупції. Як відомо, кожен орган державної влади, у своїй діяльності може діяти виключно у межах та на підставі законодавства України, отже компетенція та відповідні функції суб'єктів в механізмі протидії корупції в органах прокуратури, визначаються законодавством та створюють упорядковану матрицю повноважень в антикорупційній діяльності. Такими положеннями визначається функціональне призначення організаційних одиниць системи протидії корупції в органах прокуратури України.

Окремо варто зазначити, що формування системи протидії корупції не було завершеним на даний момент. Зокрема триває активна наукова та суспільно-політична дискусія щодо законодавчого забезпечення Вищого антикорупційного суду України, його статусу, процедури утворення, повноважень. Даній проблематиці також слід приділити відповідну увагу.

Станом на сьогодні відповідно до законодавства діяльністю із протидії корупції займаються усі державні органи в межах свого відомства, правоохоронні органи у межах загальної правоохоронної діяльності та спеціалізовані суб'єкти спеціально утворені для здійснення діяльності спрямованої на протидію корупції. Як вже зазначалося, прокуратура України може бути як суб'єктом із протидії корупції, так і об'єктом, на який спрямована діяльність інших антикорупційних суб'єктів (при цьому, у випадках із корупційними злочинами, підтримувати державне обвинувачення завжди буде прокурор – чи то прокурор САП, чи то інший прокурор, відповідно до покладених на нього повноважень у системі органів прокуратури України). Тому в механізмі та відповідній функціонально-організаційній структурі різним органам прокуратури належатиме різна роль.

У першу чергу звернемо увагу на внутрішній аспект протидії корупції в органах прокуратури України. У цьому напрямі найбільший прояв має адміністративно-правовий аспект протидії корупції, адже внутрішня протидія корупції не лише запускає механізм розслідування корупційних злочинів та адміністративних правопорушень, а спрямована на здійснення державного управління в системі органів прокуратури як ієрархічного утворення спрямованого на забезпечення протидії корупції, у тому числі щодо створення умов запобігання даному явищу та ліквідацію умов, що сприяють корупції. В ГПУ та інших органах адміністративного управління прокуратурою є весь спектр адміністративно-правових повноважень у сфері протидії корупції у власному відомстві.

Для цього утворюються відповідні внутрішні структурні підрозділи ГПУ, кожен з яких у функціонально-організаційній структурі відіграє особливу роль як стосовно внутрішньовідомчої протидії корупції в органах прокуратури, так і щодо зовнішньої протидії корупції, яка здійснюється прокуратурою як спеціальним суб'єктом уповноваженим на протидію корупції.

В межах Генеральної прокуратури діє Спеціалізована прокуратура України до спеціальних функцій якої відноситься здійснення нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування Національним антикорупційним бюро України; підтримання державного обвинувачення у відповідних провадженнях; представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, передбачених цим Законом і корупційними або пов'язаними з корупцією правопорушеннями. У межах реалізації своїх функцій Спеціалізована антикорупційна прокуратура здійснює міжнародне співробітництво. При цьому, слід звернути особливу увагу на те, що крім основних функцій, які пов'язані із процесуальним керівництвом справ, що підслідні НАБУ, законодавство визначає ще й представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, передбачених Законом України «Про прокуратуру»[1]. З наведеного вище випливає, що жодних інших функцій, крім вищенаведених на САП не покладено, а отже у системі протидії корупції САП може здійснювати протидію корупції щодо інших органів прокуратури виключно у порядку процесуального керівництва в справах, які ведуться щодо службових осіб. Що ж

стосується інших правопорушень чи загальної адміністративної протидії корупції, то в даному випадку САП не має повноважень щодо протидії корупції в органах прокуратури України.

Аналогічний законодавчий підхід відображений і у відповідному Положенні «Про спеціалізовану антикорупційну прокуратуру України», затвердженого наказом ГПУ від 12 квітня 2016 р. №149, що прийнятий на виконання положень Закону [2]. Тим не менше, саме Положення дещо розширює норми, які регламентують діяльність САП щодо взаємодії з ГПУ, а також інші адміністративні функції. Так, відповідно до п. 1.3 наведеного Положення, свою роботу Спеціалізована антикорупційна прокуратура організовує у взаємодії з іншими структурними підрозділами Генеральної прокуратури України, прокуратурами всіх рівнів, Національним антикорупційним бюро України, Національною академією прокуратури України, державними органами та органами місцевого самоврядування [2]. Однак така взаємодія стосується безпосереднього здійснення законодавчих функцій, або ж координаційної взаємодії у відповідних сферах та не може тлумачитися як вихід за межі законодавчо встановлених повноважень САП. Мало з того, в окремих випадках взаємодія, в тому числі координація з іншими органами прокуратури обмежується законодавчо.

Такі обмеження мають обґрунтовану ціль – забезпечення якнайбільшого рівня автономності САП та його відносної незалежності від Генеральної прокуратури України та ключових політичних фігур. Саме тому, однією із законодавчих вимог є те, що приміщення, у якому розміщується САП, повинно знаходитись окремо від інших приміщень ГПУ (ч. 3 ст. 8-1 ЗУ «Про прокуратуру») [1]. Таким чином, взаємодія з органами прокуратури може стосуватися загально-організаційних питань, чи адміністративного забезпечення діяльності САП, оскільки остання є структурним підрозділом ГПУ, однак взаємодія щодо питань процесуального керівництва справами повинна суттєво обмежуватися, що не даватиме ГПУ важелів впливу на САП.

Більш конкретно із сфери адміністративної діяльності САП та відповідних напрямів взаємодії зокрема із ГПУ, визначається у п. 3, 4 положення [2]. Такі положення дещо не співпадають з встановленими у «Положенні про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України» функціями САП [2].

Отже, можна зробити висновок, що адміністративний вплив ГПУ на САП є доволі обмежений законодавчо, що відображається і на практиці. Такий стан речей забезпечує автономність діяльності САП. При цьому, САП не має адміністративно-правових повноважень щодо протидії корупції у інших підрозділах ГПУ, окрім як тих, що впливають із процесуального керівництва над досудовими розслідуваннями щодо НАБУ. Саму ж адміністративну протидію корупції у межах САП, орган організовує самостійно.

Що ж стосується випадків, коли корупційний злочин було вчинено прокурором САП, то в даному випадку обґрунтовано процесуальне керівництво такими справами буде здійснювати вже не прокурор САП, а інший прокурор ГПУ. Це – пряма вимога ч. 7 ст. 8-1 Закону України «Про прокуратуру», відповідно до якого нагляд за досудовим розслідуванням корупційних злочинів у разі їх вчинення прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури здійснює прокурор, який визначається Генеральним прокурором із числа своїх заступників (крім керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури) або керівників департаментів Генеральної прокуратури України [1]. При цьому, для ефективності відповідного ведення такого роду справ доцільно було б залучати саме того прокурора, який мав успішний досвід у процесуальному керівництві антикорупційних справ, або ж залучати інших осіб з аналогічним досвідом як радників у відповідних справах. З огляду на те, що САП як спеціальний суб'єкт протидії корупції в органах прокуратури не здійснює загальної адміністративно-правової протидії корупції, в межах ГПУ. З цією метою у системі ГПУ функціонують інші суб'єкти, до спеціальних повноважень яких відноситься здійснення адміністративно-правової протидії корупції серед співробітників прокуратури.

З огляду на наведене можемо запропонувати у майбутньому функції адміністративно-правової протидії корупції передати до САП з утворенням відповідного аналогічного відділу в ній, який би на умовах більшої автономності у рівній мірі здійснював би протидію корупції в органах прокуратури України. На законодавчому рівні відповідну пропозицію потрібно реалізувати шляхом доповнення функцій, що визначені у положенні ч. 5 ст. 8 Закону України «Про прокуратуру» ч. 4, у якій визначити наступну додаткову функцію діяльності САП «організовує протидію корупції в органах прокуратури України у межах наданих повноважень».

Також, в межах ГПУ функціонує Відділ організації діяльності у сфері запобігання та протидії корупції. Останній функціонував як самостійний відділ у структурі ГПУ з окремими спеціальними покладеними на нього повноваженнями у сфері адміністративно-правової протидії корупції в органах прокуратури України. Таким чином, відділ у межах своєї компетенції є так би мовити ключовим суб'єктом в межах Генеральної прокуратури у сфері адміністративно-правової протидії корупції в системі органів прокуратури, а також виконує окремі функції протидії корупції у напрямі розслідування адміністративних корупційних правопорушень в межах інших органів. При цьому його основною функцією є організація та забезпечення саме адміністративно-правової протидії корупції в прокуратурі України, вироблення основ відомчої політики у цій сфері, активна діяльність з приводу реалізації антикорупційної стратегії у межах Генеральної прокуратури України.

Резюмуючи, варто зазначити, що Відділ організації діяльності у сфері запобігання та протидії корупції наділений загальними організаційними повноваженнями щодо протидії корупції в органах прокуратури України. При цьому, відділ, як і інші структурні підрозділи прокуратури, реалізує супровідну адміністративно-правову діяльність у процесі організації протидії корупції в органах прокуратури України.

Запорукою виконання відділом своїх організаційних функцій у сфері протидії корупції в органах прокуратури України є налагодження належної взаємодії з іншими структурними підрозділами ГПУ, оскільки останні можуть бути як об'єктами антикорупційної діяльності, так і суб'єктами, з якими загальний зазначений відділ здійснюватиме координацію в наведеній сфері. Слід також підкреслити, що сам Відділ організації діяльності у сфері запобігання та протидії корупції був самостійним структурним підрозділом у системі ГПУ, яка визначена наказом Генерального прокурора України від 16 липня 2015 року №55-шц «Про затвердження структури Генеральної прокуратури України» [3], однак з урахуванням подальших змін, структура ГПУ у редакції наказу Генерального прокурора України №59-шц від 29.12.2017 р., Відділ організації діяльності у сфері запобігання та протидії корупції був віднесений до складу Департаменту підтримання державного обвинувачення та представництва інтересів громадянина або держави в судах [4]. Така зміна у структурі робить Відділ організації діяльності у сфері запобігання та корупції певним чином другорядним внутрішнім суб'єктом, зміщаючи акцент в ключовій антикорупційній діяльності до інших підрозділів Генеральної прокуратури України. Тим не менше, вважаємо, що напрацювання даного відділу повинні бути збереженими, а відповідний досвід використаний у повній мірі.

Отже, підводячи підсумки слід запропонувати розмістити Відділ організації діяльності у сфері запобігання та протидії корупції не у межах Департаменту підтримання державного обвинувачення та представництва інтересів громадянина або держави в судах, повноваження та функції якого зводяться до окремого аспекту діяльності прокуратури, а у межах Генеральної інспекції Генеральної прокуратури України. Останній виконував би загальноорганізаційні функції у межах відповідної інспекції.

Висновки. Підсумовуючи все вищенаведене, можемо резюмувати, що функціонально-організаційна структура суб'єктів протидії корупції в органах прокуратури має значний потенціал для оптимізації. Мало того, процес реформування органів прокуратури, системи протидії корупції та досудового розслідування, судової системи, прямо зумовлює необхідність здійснення значних змін у відповідній структурі. Основний потенціал для оптимізації системи протидії корупції в органах прокуратури України знаходиться у межах внутрішньої структури ГПУ, зокрема в частині суб'єктів, прерогативою яких є здійснення адміністративно-правової протидії корупції в органах прокуратури України.

Список використаних джерел:

1. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. №1697-VII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2015. № 2-3. ст.12.
2. Про затвердження Положення про Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру Генеральної прокуратури України: Наказ ГПУ від 12.04.2016 р. №149 URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/polstr.html>
3. Про затвердження структури Генеральної прокуратури України: Наказ ГПУ від 16.07.2015 р. №55 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GP15008.html
4. Положення про відділ організації діяльності у сфері запобігання та протидії корупції Генеральної прокуратури України: Наказ ГПУ від 25.11.2015 р. №363. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/polstr.html>
5. Положення про Департамент підтримання державного обвинувачення та представництва інтересів громадянина або держави в судах: Наказ ГПУ від 22.12.2015 р. №411. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/polstr.html>
6. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. ст. 141.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. №4651-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 9-10. № 11-12. № 13. ст.88.
8. Вандін Є.В. Організаційні засади функціонування спеціальної антикорупційної прокуратури. *Наше право*. 2016. № 2. С. 109-110.
9. Маркєєва О.Д. Проблеми координації антикорупційної політики в Україні. *Стратегічні пріоритети: Науково-аналітичний щоквартальний збірник, НІСД*. 07/2012. №3(24). С. 95-101.

REFERENCES

1. Pro prokuraturu: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r. №1697-VII [On the Prosecutor's Office: Law of Ukraine dated 14.10.2014 No. 1697-VII]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*. 2-3, article 12. [in Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Spetsializovanu antykoruptsiinu prokuraturu Heneralnoi prokuratury Ukrainy: Nakaz HPU vid 12.04.2016 r. №149/ [On Approval of the Provision on the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office of the General Prosecutor's Office of Ukraine: Order of the GPU dated April 12, 2016, No. 149 /] (*n.d.*). *gp.gov.ua*. Retrieved from <https://www.gp.gov.ua/ua/polstr.html> [in Ukrainian].
3. Pro zatverdzhennia struktury Heneralnoi prokuratury Ukrainy: Nakaz HPU vid 16.07.2015 r. №55 shsts [On approval of the structure of the General Prosecutor's Office of Ukraine: Order of the GPU dated 16.07.2015 № 55 shsts]. (*n.d.*). Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GP15008.html [in Ukrainian].
4. Polozhennia pro viddil orhanizatsii diialnosti u sferi zapobihannia ta protydii koruptsii Heneralnoi prokuratury Ukrainy: Nakaz HPU vid 25.11.2015 r. №363 [Regulation on the Department of Organization of Activities in the Field of Prevention and Combating Corruption of the General Prosecutor's Office of Ukraine: Order of the GPU dated November 25, 2015, No. 363]. (*n.d.*). *gp.gov.ua*. Retrieved from <https://www.gp.gov.ua/ua/polstr.html> [in Ukrainian].

5. Polozhennia pro Departament pidtrymannia derzhavnoho obvynuvachennia ta predstavnytstva interesiv hromadianyna abo derzhavy v sudakh: Nakaz HPU vid 22.12.2015 r. №411 [Regulations on the Department of State Prosecution and Representation of the Citizen or the State in the Courts: Order of the GPU dated December 22, 2015, No. 411]. (n.d.). *gp.gov.ua*. Retrieved from <https://www.gp.gov.ua/ua/polstr.html> [in Ukrainian].
6. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254к/96-VR [The Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated June 28, 1996 No. 254к/96-VR] (1996, July 23). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*. 30, article 141. Retrieved from zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр [in Ukrainian].
7. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 r. №4651-VI [Criminal Procedural Code of Ukraine: Law of Ukraine dated April 13, 2012 No. 4651-VI]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*. 9-10, 11-12, 13 article 88. [in Ukrainian].
8. Vandin Ye.V. (2016). Orhanizatsiini zasady funktsionuvannia spetsialnoi antykoruptsiinoi prokuratury [Organizational fundamentals of the functioning of a special anti-corruption prosecutor's office]. *Nashe pravo – Our law*, 2, 109-110 [in Ukrainian].
9. Markieieva O.D. (2012). Problemy koordynatsii antykoruptsiinoi polityky v Ukraini [Problems of coordinating anti-corruption policy in Ukraine]. *Stratehichni priorytety: Naukovo-analitychnyi shchokvartalnyi zbirnyk – Strategic Priorities: Scientific and Analytical Quarterly Collection*, 3(24), 95-101[in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 25.09.2018

УДК 343.97

Пономарьов Сергій Павлович,
кандидат юридичних наук,
докторант Харківського національного
університету внутрішніх справ
trumen_serg@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТІВ СЕКТОРА БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ

В статті надано розуміння системи суб'єктів сектора безпеки і оборони та надано їх класифікацію. Визначено поняття та розкрито основні елементи адміністративно-правового статусу суб'єкта сектора безпеки і оборони. Доведено, що систему суб'єктів сектора безпеки і оборони об'єднує мета і ціль функціонування – забезпечення національної безпеки.

Ключові слова: статус, адміністративно-правовий, елементи, сектор безпеки і оборони, національна безпека.

Ponomarev S. GENERAL CHARACTERISTICS OF THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE SECURITY AND DEFENSE SECTOR

The article provides an understanding of the system of subjects of the security and defense sector and provided their classification. The concept and the basic elements of the administrative-legal status of the subject of the security and defense sector are revealed. It is proved that the system of subjects of the security and defense sector combines the purpose and purpose of functioning - the provision of national security.

Key words: status, administrative-legal, elements, security and defense sector, national security.

Постановка проблеми. В процесі забезпечення національної безпеки приймають участь різні органи державної влади, місцевого самоврядування, об'єднання громадян, окремі громадяни. У відповідності з законодавством всі вони наділені певними повноваженнями по забезпеченню національної безпеки. Якщо забезпечення національної безпеки розглядати як найголовніше завдання держави і суспільства, то весь спектр діяльності по реалізації цього завдання припадає на сектор безпеки і оборони, який являє собою сукупність державних органів влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій і установ та окремих громадян, які уповноважені на діяльність з забезпечення національної безпеки, а оскільки вони є носіями певної правосуб'єктності, то тим самим набувають статусу суб'єкта національної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологічну єдність наукового пошуку забезпечує аналіз наукової думки, присвяченої формуванню єдиного підходу щодо сутності адміністративно-правового статусу суб'єктів сектора безпеки і оборони (В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, О. М. Бандурка, Д. М. Бахрах, Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О.В. Джафарова, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, Р. С. Мельник,